

ทัศนคติและความคาดหวังของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน
ในวิทยาลัยครูที่มุ่งการพัฒนาชนบท

นางนวลฉวี สุขหลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารพัดศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-858-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

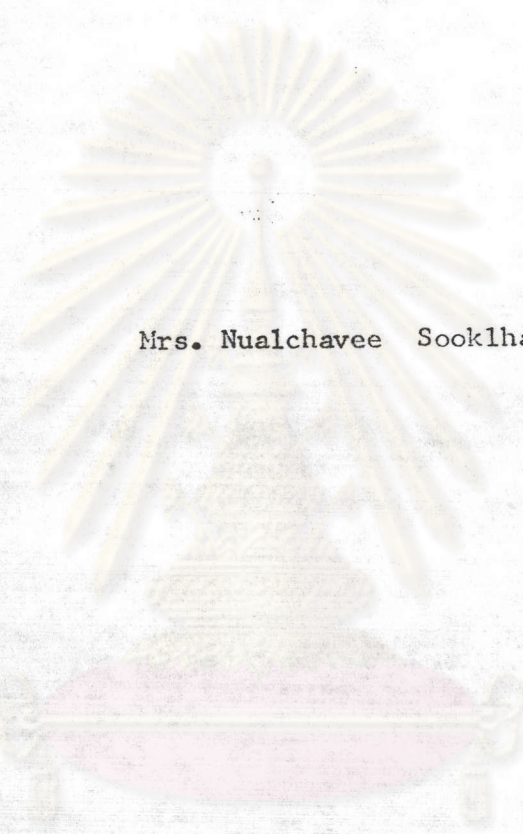
012564

I10247091

ATTITUDES AND EXPECTATIONS TOWARDS RURAL

DEVELOPMENT OF THE COMMUNITY DEVELOPMENT

MAJOR STUDENTS IN TEACHERS COLLEGES

Mrs. Nualchavee Sooklhay

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Foundations of Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-858-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   หัตถ์คดีและความคาดหวังของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู
ที่มีต่อการพัฒนาชนบท

ชื่อนิสิต   นางนวลฉวี สุขหลาย

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชพลเมือง

ภาควิชา   สารพัดศึกษา

ปีการศึกษา   2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหัตถ์คดีของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน
ในวิทยาลัยครูที่มีต่อการพัฒนาชนบทใน 5 ด้านกล่าวคือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และเศรษฐกิจ
ด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านการเมือง การปกครอง
และเปรียบเทียบหัตถ์คดีของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจ
สังคมและการศึกษา ตลอดจนศึกษาองค์ประกอบของสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษา
ที่มีอิทธิพลต่อหัตถ์คดีในการพัฒนาชุมชน ในวิทยาลัยครู 6 แห่ง ซึ่งเปิดสอนวิชาเอกการพัฒนาชุมชน
ในระบอบปริญญา ปีการศึกษา 2529 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวน 191 คน ผู้วิจัยเก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
(One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
ข้อค้นพบที่สำคัญ มีดังนี้

1. นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนมีหัตถ์คดีต่อการพัฒนาชนบทด้านโภชนาการและ
สุขภาพอนามัยสูงสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นโดยได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85.05 รองลงมาคือ
ด้านการเมืองการปกครอง ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.09 ส่วนด้านที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ
ด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยได้คะแนนเฉลี่ย 74.25 และเมื่อพิจารณารวมทุกด้านพบว่า
มีหัตถ์คดีที่ดีต่อการพัฒนาชนบท

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการพัฒนาชนของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน
ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันดังนี้

2.1 นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีอายุ 19 และ 20 ปี มีทัศนคติต่อการ
พัฒนาชนที่ดีกว่ากลุ่มที่มีอายุ 22 ปี

2.2 นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนเพศหญิงมีทัศนคติต่อการพัฒนาชนที่ดีกว่า
เพศชาย

2.3 นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีเหตุผลว่าเลือกเรียนวิชาเอกพัฒนา
ชุมชนเพราะชอบงานพัฒนาชน มีทัศนคติต่อการพัฒนาชนที่ดีกว่ากลุ่มที่มีเหตุผลว่าเรียนวิชานี้เพราะ
จบแล้วหางานทำง่าย

2.4 นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในสาขาวิชา
ที่มีทัศนคติต่อการพัฒนาชนที่ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อ

2.5 นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีรายได้น้อยกว่า 1,500 บาทต่อ
เดือน มีทัศนคติต่อการพัฒนาชนที่ดีกว่ากลุ่มนักศึกษามีรายได้อันตั้งแต่ 1,500 บาทต่อเดือน
ขึ้นไป

3. ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษา
กับทัศนคติต่อการพัฒนาชนของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลกับทัศนคติต่อ
การพัฒนาชนคือ จำนวนเงินที่ได้รับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด
ก่อนเข้ารับการศึกษานในวิทยาลัยครู และรายได้ของมารดาต่อเดือน ซึ่งได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R)
เท่ากับ 0.330

4. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน เมื่อ
สำเร็จการศึกษาแล้วพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพพัฒนากร และประสงค์ที่จะไป
ทำงานที่ใดก็ได้ที่มีงานให้ทำ

Thesis Title   Attitudes and Expectations towards Rural
Development of the Community Development Major
Students in Teachers Colleges

Name   Mrs. Nualchavee Sooklhay

Thesis Advisor   Associate Professor Chanita Rukspollmuang, Ph.D.

Department   Foundations of Education

Academic Year   1986

ABSTRACT

The purposes of this research were : (1) to study 5 aspects of attitudes towards rural development of the Community Development major students in teachers colleges, namely, educational, vocational and economic, nutritional and health, social and cultural, political and administrative attitudes; (2) to compare the attitudes of the students according to their socio-economic and educational status; (3) to study the effect of socio-economic and educational factors on the attitudes towards rural development; and (4) to study career expectations upon graduation of the students. The subjects used were 191 students from 6 teachers colleges which offered diploma programs in rural development in the academic year 1986. The data obtained by researcher-constructed questionnaire were analyzed by using percentile ranks, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and multiple regression analysis.

The major findings were :

1. The attitudes towards rural development of the students in nutritional and health aspect were highest with 85.05 %, the second

highest being the political and administrative aspect with 84.09 %, and the last being the social and cultural aspect with 74.25 %, Overall, students had positive attitudes towards rural development.

2. The comparisons of attitudes towards rural development of the students with different socio-economic and educational status showed as follows.

2.1 The 19 and 20 year-old students had better attitudes towards rural development than the 22 year-old students.

2.2 The female students had better attitudes towards rural development than the male students.

2.3 The students who studied in Community Development program because of their preference to community development work had better attitudes towards rural development than those who gave reasons that they thought they would had better chance to get a job after graduation.

2.4 The students who were encouraged to further their study in this major had better attitudes towards rural development than those who were not encouraged to do so.

2.5 The students whose mothers earned less than 1,500 baht a month had better attitudes towards rural development than those whose mothers earned more than 1,500 baht a month.

3. The results of multiple regression analysis between the socio-economic and educational status and the attitudes towards rural development showed that the factors which influenced the attitudes towards rural development were the amount of money received monthly from their parents or guardians, students' education prior to their entrance to teachers colleges, and mother's monthly income ($R = .330$).

4. Most of the students expected to become community workers and they were willing to work anywhere which there were job available.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชนิตา รักษ์พอลเมือง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร. สันญา สันญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ ประทุมราช รองศาสตราจารย์ อุนตา นพคุณ อาจารย์ป้าพจน์ โสภณ และอาจารย์คารา ทีปาล ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อช่วยให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น ขอขอบคุณช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร สุขหลาย ที่ให้ความช่วยเหลือคำสนธิ รวมทั้งพี่ ๆ และเพื่อนทุกคนที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ขอขอบคุณคุณเฉลา คุณครอง ที่ช่วยให้การพิมพ์วิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้และผู้วิจัยขอกราบแสดงความคารวะแต่บิดามารดาของผู้วิจัยที่ได้ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด รวมทั้งครูอาจารย์ที่มีจิตเมตตาต่อผู้วิจัย

นวสนวี สุขหลาย

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความของการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 ความสำคัญของการพัฒนาชนบทในประเทศไทย	12
ตอนที่ 2 หลักสูตรวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู	16
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม	22
ตอนที่ 4 ความคาดหวังและการเลือกประกอบอาชีพ	32
ตอนที่ 5 งานวิจัยด้านการพัฒนาชนบทและการศึกษา	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากร	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
แบบวัดทัศนคติ..... 56

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการพัฒนาชนบท
ของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู ใน
ค้ำนการศึกษา ค้ำนอาชีพและเศรษฐกิจ ค้ำนโภชนาการ
และสุขภาพอนามัย ค้ำนสังคมและวัฒนธรรม และค้ำน
การเมืองและการปกครอง..... 64

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการ
พัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีสถานภาพ
เศรษฐกิจสังคมและการศึกษาต่างกัน..... 80

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบของสถานภาพ
เศรษฐกิจสังคมและการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการ
พัฒนาชนบท..... 102

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังในการประกอบอาชีพ
เมื่อสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน... 103

๕. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย..... 107

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย..... 113

ขอเสนอแนะ..... 137

บรรณานุกรม..... 138

ภาคผนวก..... 148

ประวัติผู้เขียน..... 175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนประชากรในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง.....	44
2.	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง.....	47
3.	สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน.....	56
4.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทด้านการศึกษานักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู.....	64
5.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทด้านอาชีพและเศรษฐกิจของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู.....	67
6.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัยของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน.....	70
7.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทด้านสังคมและวัฒนธรรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู.....	73
8.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทด้านการเมืองการปกครองของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู.....	76
9.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทรวมทุกด้านของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู.....	79
10.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีอายุต่างกัน ในวิทยาลัยครู.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

11.	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชมรมของ นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีอายุต่างกันโดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe' Method)	81
12.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา ชมรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีจำนวนพี่น้อง ในครัวเรือนต่างกันในวิทยาลัยครู.....	82
13.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการ พัฒนาชมรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่ได้รับเงิน ค่าใช้จ่ายประจำเดือนจำนวนต่างกัน จากบิดามารดาหรือ ผู้ปกครอง.....	83
14.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา ชมรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีระดับการศึกษา ชั้นสูงสุดต่างกัน ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู.....	84
15.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา ชมรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่จบโปรแกรมการศึกษา ต่างกัน ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู.....	85
16.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา ชมรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีประเภทของสถาน ศึกษาต่างกัน ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู.....	86
17.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา ชมรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานต่างกัน ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู.....	87
18.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา ชมรมของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีเหตุผลในการเลือก เรียนวิชาเอกการพัฒนาชุมชนต่างกัน.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

19. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบท
ของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทที่มีเหตุผลในการเลือก
เรียนวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทต่างกัน โดยวิธีของ เชฟเฟ
(Scheffe' Method) 89

20. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการ
พัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทที่มีคามี
ระดับการศึกษาต่างกัน..... 90

21. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนทัศนคติต่อการ
พัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน..... 91

22. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา
ชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทที่มีอาชีพ
ต่างกัน..... 92

23. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนา
ชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทที่มีอาชีพ
ต่างกัน..... 93

24. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อการ
พัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทที่เคยและ
ไม่เคยผ่านการฝึกภาคปฏิบัติด้านการพัฒนารัฐชนบทในระหว่าง
ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครู โดยการทดสอบค่าที (t-test). 94

25. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อการ
พัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทที่ได้รับ
การสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้เข้าศึกษาต่อ
ในสาขาวิชาเอกการพัฒนารัฐชนบทต่างกัน โดยการทดสอบ
ค่าที (t-test) 95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน ที่ปีคามีรายได้ต่างกัน โดยการทดสอบที (t-test)	97
27. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีรายไ้ต่างกัน โดยการทดสอบที (t-test)	98
28. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทของนักศึกษาเพศชายและหญิง วิชาเอกการพัฒนาชุมชน โดยการทดสอบที (t-test)	100
29. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน โดยการทดสอบที (t-test)	101
30. ค่าสัมสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่ทำนายได้ (R ²) ค่าน้ำหนักการทำนายของตัวทำนายแต่ละตัว (β) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย (SE _{est}) ในการทำนายทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาชนบท.....	102
31. จำนวนผู้มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพแต่ละประเภท หลังจากสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู.....	103
32. จำนวนผู้มีความต้องการไปประกอบอาชีพในแต่ละสถานที่ หลังจากสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู.....	104